

**Maktubm kɛn Pɔl raan̄in
eglizn Ɛpez ki
Kupm mɛtn taar taadjeki
doobm ɣɛn dooy maktubm kɛn
Pɔl raan̄in eglizn Ɛpez ki**

Maktubm ara se Pɔl raan̄ eglizn Ɛpez ki ute eglizge tun kuuy kɛn taa naan̄ Turki kɛn ɔrse. Kaad̄ kɛn se naan̄ dangay ki (kon̄ 3.1; kon̄ 4.1). Maak̄n maktubin̄ ki se, taargen kɛn naan̄ lee dooyɔeno kaam mɔɔtn maak̄n eglizge tun taa naan̄ ɔtn ara se, taargen maak̄n maktub kɛn ara se tumɔn paac. Naan̄ raan̄ maktubm se jeege tun kɛn Yaudge eyo. Ko taarin̄ tap tapm naan̄ je taada se ɔ: Raa utu 'tusn nakgen maak̄n raa ki ute kengen do naan̄ ki paac kaam ji Isa al-Masi ɔ naan̄ ɔ 'tɛɔn gaarde (1.10). Ko taarin̄ kuuy kɛn Pɔl taad̄ maak̄n maktubin̄ ki ara se taad̄ mɛt taar kɛn Yaudge ute Yaudge eyo dɔɔk tum tɛɔga jee Raage se. Taa naade 'booy kɔk̄n naan̄ se, naan̄ taadden ute nakge kaam mɔɔ: deet deet se egliz tec aan̄ ɔ ro debkilimi ɔ do se naan̄ al-Masi; ɣɛn k-dige se egliz tec aan̄ ɔ ɔea ɔ al-Masi se naan̄ ɔ ko kɛn gak ɔee se; ɣɛn k-mɔɔge se aan̄ ɔ mɛnda ute gaabiɔa ɔ egliz se aan̄ ɔ mɛnd al-Masi. Jee al-Masige jaay 'dɔɔk̄n ute naapa se kɛn naade dɔɔkga ute al-Masi jaayo.

Pɔl tɛɔ tɔɔse jeege tun Ɛpez ki

¹ Maktubm se maam Pəl 6o m'raan̄seni, maam se *Raa 6o je m'teɗn *debm kaan̄ naabm Isa al-Masi. Maktubm se maam m'ɔlsesiñ naase jee Raage tun EpeZ ki ken̄ tujki te ɔrmse eyo ɔɔ in̄g dɔɔkki kalan̄ ute Isa al-Masi se.

² Ɔñ Bubjege Raa ɔɔ Meljege Isa al-Masi asen̄ teɗn̄ beede ɔɔ asen̄ keɗn̄ lapia.

*Bee ken̄ Raa teɗjeki ute doobm Isa *al-Masi
(Rm 8.15-17,28-30)*

³ K'tɔɔmki Raa, naan̄ 6o Bubm Meljege Isa al-Masi! Naan̄ teɗjekiga bee ɔɔ eɗjekiga nakgen̄ jiga aak eyo paac̄n̄ ken̄ iin̄o maak̄n̄ raa ki ɔɔ teɗjekiga k'dɔɔkkiga kalan̄ ute al-Masi.

⁴ Ken̄ do dɔkiñ Raa aalo te duni ey 6ort se, Raa beer̄ tɔɔɗjekiroga tɔɔɔo taa j'aki dɔɔk̄n̄ kalan̄ ute Isa al-Masi taa j'aki teɗn̄ jee *salal ɔɔ jee ɔk̄ dim̄ aak kus rofe ki eyo naaniñ ki.

⁵ Aan̄ gɔɔ naan̄ jejeki se, naan̄ uunga kuun̄ doa do dɔkiñ tap 6o, taa ajeki teɗn̄ j'aki teɗn̄ aan̄ gɔɔ geninge mala te doobm Isa al-Masi. Kese 6o nak̄n̄ ken̄ naan̄ maakin̄ jen̄ ro ki.

⁶ Taa naan̄ se 6o j'an̄ki tɔɔmɔ gen̄ beeȳn̄ ken̄ jiga aak ey se. Bee se naan̄ teɗjesiñki ute maraadiña taa k'teɗkiga kalan̄ te Goon̄ maak-jena.

⁷ Raa dugjekiga dojege ute moosn̄ Gooniña, taa te Gooniñ se naajege k'teɗkiga kalan̄. Naan̄ tɔɔljekiga *kusiñjege ɔɔ naan̄ teɗ bin̄ se je ajeki taadn̄ bee naan̄ ken̄ den̄ se.

⁸ Bee ken̄ naan̄ teɗjeki den̄ se, teɗjekiga naajege k'teɗkiga jee jeel-taarge ute jee jeel nakge.

⁹ Nakɲ kɛn maakiɲ jɛn ro ki se naan *taadɲekiga metiɲa. Kɛse ɓo nakɲ kɛn naan uuno doa je an tɛdiɲ ute doobm Isa al-Masi,

¹⁰ nakɲ kɛn naan je tɛda se jaay kaadiɲ aasga num, Raa utu 'tusn nakgen maakɲ raa ki ɔ utu kɛngen do naan ki paac kaam ji Isa al-Masi ɔ naan ɓo tɛdn dode.

¹¹ Raa tɛd nakge paac aan gɔɔ kɛn maakiɲ jɛn ro ki. Taa do dakiɲ tap ɓo naan uunga kuun doa taa naajege j'aki tɛdn kalan te Isa al-Masi, ɔ naan ɛɲjekiga beɲjege maakɲ nakge tun jiga kɛn naan ɛd jeenge tu se.

¹² Bin se naajege kɛn j'ondkiga kɔnd dojege deet do Isa al-Masi ki se, ute doobm naajege se ɓo jeege an *nooko ɔ an tɔmɔ.

¹³ Naasen 'tɛdkiga kalan te Isa al-Masi se, taa naase 'booykiroga booy taar kɛn met ki, kɛse ɓo Labar Jigan gen Isa al-Masi kɛn aaj jeege se. Kɛn naase aalkiga maakse do Isa al-Masi ki ɔ 'tɛdkiga kalan ute naan se, Raa tɛdsenga nakɲ j'ansen kaakɲ jeel ro ki, kɛse ɓo Nirliɲ kɛn naan taado ɔ utu ajesiɲki ked se.

¹⁴ Naan jaay ɛɲjekiro Nirliɲ se, naan jejeke taadn ɔ utu ajeki kedn nakɲ kɛn naan utu kedn jeenge tu. Nakgen se jaay, j'utu j'adeki kɔɲ se kaad kɛn Raa utu ajeki kaajɲ mala mala. Taa naan se ɓo jeege an nooko ɔ an tɔmɔ.

*Pɔl eem Raa taa *eglizn Epeɓ ki
(Kɔl 1.3-6,9-13; Plp 2.9-11)*

¹⁵ Taa naan se ɓo kaad kɛn jaay maam booy j'ɔ naase aalkiga maakse do Meljege tu Isa ki ɔ j'eki jee Raage paac se,

16 daayum ken maam jaay m'6aa t6om Raa taa naase se, maam m't6nd metin m'6n eyo taa naase kici.

17 3n Raa ken gen Meljege Isa *al-Masi, naan 6o Raa Bubm ken *k'nookin g6tn 6aa se paac, naan 6o asen t6dn naase aki t6dn jee jeel-taarge. Bin 6o naase aki jeel k6k7 Raa mala mala.

18 Maam m't6nd metin kici taa asen t6dn maakse ki aki jeel nakgen jiga ken naase ing 6ndki dose ro ki, taa naan se 6o naan dan6eno se. 3o maam m'je se naase aki jeele maak7 nakge tun jigan ken naan utu 'k6dn jeen6e tu se, naase kic utu aki k67 b6d6e.

19 Bin se, naase aki jeele naan se debm 6k t66g6 den aak eyo. Taa di ute t66gin se, naan lee noogjeki naajegen j'aalkiga kaal maakjege don ki se, taa t667 Raa se naan cir nakge paac.

20 Raa, ute t66gin se 6o, duro al-Masi daan yoge tu 6o uun 6ndin do ji daamin ki maak7 raa ki.

21 G6tn se Isa al-Masi ing do *k6dn Raage tu, do *Bubm sitange tu, do maragge tu 6o do nakge tun 6aa se paac, maak7 duni ken ara l6 maak7 duni ken kuuy kic 6o nam j'an k6nd magal jaay an cir naan se num, g6t6.

22 Deere, nakge paac Raa 6dinsinga kaam jin6a 6o Raa uun 6ndinga do nakge tu paac 6o naan t6din t6dga do egliz.

23 Egliz se naan aan g66 ro Isa al-Masi 6o naan mala daayum utu ing maak ki. Taa Isa al-Masi se b6e Raa paac se, utu g6tn naan ki.

2

*Naajege j'6nkiga kaaja ute *al-Masi
(Kol 2.12-13, 3.1-3; Tit 3.3-8)*

¹ Do dɔkiŋ kɛn aalki te maakse do Isa al-Masi ki ey se, naase aan gɔɔ jee kɛn ooyga kooyo maakŋ *kusiŋse ki ɔɔ do nakge tun kɛn naase 'lee tɛdɪŋki jig ey se.

² Naase iŋkiro bini kici kaad kɛn se naase uunkiro taar *Bubm sitange. Naan ɓo debm kɛn utu iŋg ɔs gaara daan maakŋ raa ute do naaŋa. Naan ɓo kɛn ɓorse utu iŋg tɛd naaba maakŋ jeege tun baate tookŋ taar *Raa se.

³ Naajege paac kic ɓo j'iŋkiro aan gɔɔ naade ɔɔ do dɔkiŋ se k'tɛdo nakgen kɛn daa rojege jea ɔɔ daayum k'tiŋg k'saapkiro do nakge tun jig eyo kɛn maakjege jea. Bin se naajege kic k'tɛdkiro k'jee kusiŋge aan gɔɔ naade ɔɔ naajege kic ɓo jee kɛn Raa maakiŋ iŋg taariŋ dojege tu.

⁴ Num gan Raa se naan ɓo debm ɛɛjjeki dojege tu dɛn bɛɛ eyo taa maak-je naan kɛn dɛn ɔliŋ naan jejeke naajege se,

⁵ kaad kɛn jaay naajegen aan gɔɔ jee ooyga kooy maakŋ kusiŋjege tu se, naan ɛdʒekiga kaaja ute Isa al-Masi; bin se naan aajjeki se ute bɛɛŋ sum.

⁶ Aan gɔɔ naajege k'tɛdkiga kalan ute Isa al-Masi se, naan durjekiroga daan yoge tu ute naaŋa ɔɔ Raa se uun ɓaanjekiga maakŋ raa ki ute Isa al-Masi gɛn kɔsn gaara tɛɛɛ.

⁷ Anum naan tɛdʒeki bɛɛŋ se ute doobm Isa al-Masi, taa naan je taadŋ jeege tun kɛn j'aden toojŋ do naan ki paac se, ɔɔ naan ɓo debm bɛɛŋ dɛn aak eyo.

⁸ Raa aajse se te bɛɛŋ sum ute kaal maakŋ naase aalki don ki. Kɛn bin num kaajŋ kɛn naan aajse se cɛr sum. Kese Raa mala ɓo ɛdsen kaajŋ ese.

⁹ Taa naan̄ se ɔnte 'saapki ɔki naase 'tedkiga nakgen jiga ɓo naan̄ aajse, num gan̄ naan̄ se aajse ɕer sum; taa bin se nam kəŋ tɔm roŋ eyo.

¹⁰ Deere, naajege se Raa mala ɓo tedjekiga. Naan̄ ɓo debm ken̄ edjekiga kaaja kiji ute Isa al-Masi, taa nakgen jiga ken̄ naan̄ tɔnd ɗaapinoga ɗaap do dɔkiŋ se, taa naajege j'aŋki kəŋ tɛɗa.

*Gətn *al-Masi ki se jeegen Yaudge ute Yaudge ey se paac tum tɛɗga kalaŋ
(Eb 10.19-22)*

¹¹ 'Saapki tu do dɔkiŋ se naasen ken̄ Yaudge ey se ɔɔ kaad̄ ken̄ se Yaudge se dan̄se ɔɔ: naase se jeegen tɔj pɔnd̄ eyo; gan̄ naade taad̄ te *kɔjŋ pɔndɔ se ɛ kɔjŋ pɔnd̄ ken̄ jikilimge lee tɔj se sum.

¹² 'Saapki tu kaad̄ ken̄ naane se, naase 'jeelki te al-Masi eyo. Naase se mertge taa naan̄ gaan̄ *Israelge tu. *Raa se dɔɔko te gaan̄ Israelge ɔɔ taaddeno ɔɔ ute aden̄ ken̄n̄ nakŋ jiga ɔɔ nakŋ jigan̄ naan̄ ɓaa ken̄n̄ gaan̄ Israelge tu se, ɔlse naase eyo. Taa naase mertge ɔɔ dim̄ jaay naase aki kɔnd̄ dose ro ki se, gɔtɔ. Naase 'tingki do *duni ki naɓo 'jeelki Raa mal eyo.

¹³ Gan̄ naasen ken̄ do dɔkiŋ 'dɔkki te Raa se ɓorse 'ɓaakiroga gɔɔrɔ ute kooy gen̄ Isa al-Masi ken̄ ooy taa naase se.

¹⁴ Do dɔkiŋ se naka aan̄ gɔɔ durdur se, ɗaaro daan̄ Yaudge tu ute jeegen ken̄ Yaudge eyo. Nakŋ se ɓo ken̄ tedjeki jaay naajege k'jeki naap eyo. Gan̄ ɓorse, te kooy Isa al-Masi do kaag ki se, durdur daanjege tu se, naan̄ tɔkinga naata. Ɔɔ jee kaam di ese se tum tɛɗga metjil kalaŋ. Naan̄ ɓo debm ken̄ ɓaanjekiro te tɔɔse daanjege tu.

15 *Ko Taar ken Raa εδο *Musa ki ute nakgen naan taad ɔɔ gen tɛda te doobin se, al-Masi tɔlinga naata. Naan tɛd naan se taa tum Yaudge ute jee ken Yaudge ey se 'tɛdn kalan. Borse, naade se tɛdga metjil jee kiji. Naan ɔo debm ken baano ute tɔɔε daande ki.

16 Te kooy naan ro kaag ki se, jee kaam di se naan ɔkdenga taasa ute Raa. Nakɲ ken ɔlde jaay naade je naap ey se, borse naan tɔlinga naata.

17 Naan baano ute tɔɔε naase jeege tun Yaudge eyo ken dɔkki ute Raa se ɔɔ naan baano ute tɔɔε kici Yaudge tun ken gɔɔr te Raa.

18 Ute nakɲ ken al-Masi tɛd se, naajegen Yaudge ute naasen Yaudge ey se ute doobm *Nirl Raa ken kalan se, naajege j'ɔɲkiga doobm ken ajeki kɔl gɔtn Raa ken Bubu.

19 Bin se, naase se mertge ey sum ɔɔ cɛkge eyo. Naase se 'tɛdkiga gaan naange mala ute jee Raage se. Taa naase 'tɛdkiga jeegeen maakɲ bee Raa ki aan gɔɔ naade.

20 Naase se aan gɔɔ kogen j'iin ɔea, num ko j'uun metn bee ese se, naade ɔo *jee kaan naabm Isa al-Masige ute jee taad taar teeco taar Raa ki. Gan Isa al-Masi se naan ɔo ko ken gak bee se.

21 Ute Isa al-Masi se ɔo bee se daar tɔɔgɔ ɔɔ iin ɔaa ute naanin raan, taa 'tɛdn *Bee Raa *salal gen Meljege.

22 Aan gɔɔ naase 'tum 'tɛdkiga kalan te Isa al-Masi se, naase 'tum 'tɛdkiga kalan ute jee Raagen kuuy kici. Taa naase 'tɛdkiga Bee Raa ken Nirlin an kinɲ maak ki.

3

**Raa 6o je Pəl 'taadn Labar Jiga gen Isa *al-Masi se jeege tun Yaudge ey kici*

(Kəl 1.24-29, 2.1-3; 1Pr 1.10-12)

¹ Taa dī maam Pəl kən j'okum dangay taa Isa al-Masi taa naasen Yaudge eyo,

² deere, naase 'booykiga naabm kən Raa edumsina taa m'an tedn taa naase se. Naabm se Raa edumsin se ute beena.

³ Nakn naan uun do do dakin gen tēda kən naajeege *k'jeel metin ey se, naan taadumga metina. Taa naan se 6o maam m'raansen taargen kandum se.

⁴ Kən jaay 'dooykiga taargen se num, naase aki 'jeele nakn kən Raa uuno do gen tedn te al-Masi do dakin se, naan taadum maam m'jeelga metina.

⁵ Do dakin nakn se Raa on taado te metin jeege tu eyo. Num borse ute Nirl naan kən *salal se, naan taadga metin *jee kaan naabm Isa al-Masige tun salal se ute jeege tun taad taar teeco taar Raa ki.

⁶ Nakn kən jaay k'jeel metin ey se, borse k'jeelkiga metina: taa naasen kən Yaudge ey kic 6o onkiga bedse ute Yaudge, taa naase aalkiga maakse do Labar Jiga gen Isa al-Masi ki. Borse naase 'tedkiga aan goo daa ro kalan. Bin se nakn kən Raa utu kedn jeenge tu ute doobm Isa al-Masi se, naase kic onkiga bedse.

⁷ Raa se naan m'tedumga beε oo ute tōogin se, naan tedum m'tedga debm tedn naabina, gen taadn Labar Jigan gen Isa al-Masi se jeege tu.

⁸ Maakn jee Raage tu paac se, maam 6o m'ko kaam mōotde. Ute naan se kic 6o Raa tedumga beε oo tedum m'tedga debm taadn taarin gen Isa

al-Masi ken been nan ey se, do jeege tun Yaudge eyo.

⁹ Naan edumga naabin taa m'taad tɔɔkɔ mɛtn nakɔ jeege jeel mɛtin ey se jeege tu. Naan ken Mɛl-kaal nakge paac se, do dɔkin se nakɔ se naan ɔɔ taad te mɛtin nam ki eyo.

¹⁰ Anum borse ute *egliz se, Raa taad *kɔdn Raage tu, ute nakgen ɔk tɔɔgɔ paacɔ maakɔ raa ki se, ute doobm egliz se tɔɔggen se jeele, Raa se naan debm jeel-taara den aak eyo.

¹¹ Kɛse bo nakɔ ken Raa aal te duni ey tap bo, naan uunga kuun doa gen tɛdɪŋa. Borse ute doobm Meljege Isa al-Masi se nakɔ se naan tɛdɪŋa.

¹² Ute Isa al-Masi se naajege k'tɛdkiga kalaɔ taa j'aalkiga maakjege don ki. Taa naan se bo naajege j'ɔɔkiga dojege ɔɔ ken k'baaki ba gɔtn Raa ki kic bo k'beerki ey paac paac.

¹³ Bin se bo maam m'taadɛseni m'ɔɔ maakse ɔɔnte taju taa dubar ken maam m'ɔɔ taa naase se. Dubar ken maam m'dabar se been naase ki.

*Ter Pɔl eem Raa taa *eglizn EpeZ ki*

¹⁴ Taa naan se bo, maam m'ɛrg naan Bubjege tu Raa.

¹⁵ Naan bo Bubm jeegen ken maakɔ raa ki ɔɔ gen jeegen do naan ki paac.

¹⁶ Deere, Raa se naan magal aak eyo, ɔɔ naka paac kaam jɪŋa. Taa naan se bo maam m'tɔnd mɛtin taa Nirlɪŋ asen kɛdn tɔɔgɔ maakse ki ɔɔ te naan se jaay naase aki tɛdn jee tɔɔgɔ doobm naan ki.

¹⁷ ɔɔ *al-Masi se 'king maakse ki taa naase aalkiga maakse don ki se. Ter maam m'tɔnd mɛtin kici taa naase aki je Raa ɔɔ aki je naapa. Bin se

naase aki 'tedn jee tōogŋ doobm Raa ki aan gōō kaagŋ iirin bōoy naan ki əə daar tōogō əə aan gōō bee ken j'iinŋn daar tōog se.

¹⁸ Bin se maam m'je naase ute jee Raagen kuuy se, naase aki kōŋ jeel mētn kando Isa jejeki əə maak-je Isan do naajege tu se, ək nan gur ey se.

¹⁹ Bin jaay naase aki jeel maak-je al-Masi ken naan ək dose ki se cir nakge paac əə ŋŋ nakgen jiga ken maakŋ maak-saapm Raa ki se 'dooçŋ maak-saapm naase kici.

²⁰ Taa Raa se naan ŋŋ ted nakge paac ute doobina əə nakŋ naan ted se deel dojege əə nakgen naan tedjeki se cir nakgen naajege k'jeki naan ajeki tēda əə nakgen se naan lee tedŋn ute tōogŋn ken maakjege tu.

²¹ K'tōominki taa bεε ken naan tedn egliz ki ute doobm Isa al-Masi se. Ōŋ jeegen k'toojdega əə ken j'utu j'aden toojŋ paac se daayum daayum an tōomō. *Amin.

4

K'tum k'tedkiga kalan

(Kəl 3.12-14; Rm 12.4-8; 1Kər 12.4-31)

¹ Taa naan se 60 maam ken j'okum dangay taa Meljege se, m'dejsen m'əə: ingki aan gōō ken *Raa danŋeno doobiŋ ki.

² Maakŋ nakge tun naase aki 'tedn paac se, ŋŋte magalki rose, ŋŋki rose urlu əə 'tedki jee maakse deere əə aayki kaamse 'serkki naapa əə 'jeki naapa.

³ Aayki kaamse əkki taarse kalan əə ute *Nirl Salal se ingki te tōōε ute naapa.

⁴ Jee aalga maakde paac do Isa *al-Masi ki se, naade tedga aan gōō daa ro kalan ute *Nirl Raa ken

kalan se. Bin se nakɗ kɛn Raa danɓeno ɔɔ aki kɔnd dose do ki se kic ɓo kalan sum.

⁵ Naajege paac se Meljege kalan sum ɔɔ paac se k'dooyjeki te doobm taar Raa kalan sum ɔɔ k'paacki se *k'batizjeki te doobm kalan sum kici.

⁶ Raa se naan̄ kalan sum ɔɔ naan̄ ɓo Bubm jeege paac, naan̄ ing dojege tu paac, naan̄ tɛd naaba maakjege tu paac ɔɔ naan̄ ing daanjege tu paac.

⁷ Num te al-Masi se Raa se tɛdjenkiga bɛɛ dɛn aak eyo, ɔɔ naɗa naɗa kic ɓo naan̄ ɛd̄in̄ naabin̄ kaam do ron̄ ron̄a.

⁸ Aan̄ gɔɔ kɛn k'dooy maakɗ Kitap ki kɛn taad ɔɔ:
*Kɛn naan̄ jaay ook ɓaa raan se,
naan̄ ciro jee taamooyinge ɔɔ tɔk ɓaandeno ute
naana.*

*Ter naan̄ ɛd̄nakgen bɛɛ jeege tu.**

⁹ Taar kɛn taad ɔɔ: «Naan̄ ook ɓaaga raan se» je deekɗ ɔɔ d̄io? Kɛse je deekɗ ɔɔ naan̄ ɓɔoy ɓaadoga do naan̄ ki ara.

¹⁰ Debm ɓɔoy ɓaado do naan̄ ki se ɓo, naan̄ se ɓo kɛn ɔk tɛrl ɓaaga maakɗ raa ki raan taa gɔtɔ ɓaa se paac, naan̄ utu.

¹¹ Naan̄ ɓo debm nig naabin̄ jikilimge tu gen tɛda. Jee mɛtinge naan̄ tɛdden jee kaan̄ naabinge, kɛngen mɛtinge naan̄ tɛdden jee taad taar teeco taar Raa ki, jee mɛtinge naan̄ tɛdden jee ɓaa wɔɔkɗ Labar Jiga, ɔɔ kɛngen mɛtinge naan̄ tɛdden jee gaam jeege ɔɔ jee kuuy lɛ jee dooy jeege.

¹² Raa tɛd naan̄ se taa noogn̄ jee Raage 'tɛdn̄ kaasn̄ naabm Raa, taa jee Raagen kɛn tɛdga aan̄ gɔɔ ro al-Masi se 'ziidn̄ ɓaa ute naande.

* **4:8** Aak KKR 68.19.

13 Bin jaay naajege j'aki tum tɛdn kalan taa naajege j'aalkiga maakjege do Goon Raa ki ɔ k'jeelinkiga. Te naan se jaay naajege j'aki kaasn jee Raagen mala mala aan gɔɔ al-Masi.

14 Bin se, j'aki kɔŋ tɛdn aan gɔɔ gaangen sɛem ey sum. Taa naan se jeegen aan jeege dal se ajeki kɔŋ dɛrl gɛn kuun taargen rɛŋ rɛŋ se eyo, ɔ j'aki kɔŋ tɛdn aan gɔɔ nakgen do maane kɛn kuulu tuun ɔaanden taa tɔɔgɔ kaam ara kaam ara se eyo.

15 Num gan 'taadki taar mɛt ki ute naapa ɔ ute maak-jea, taa j'utu j'aki kaasn aan gɔɔ al-Masi mala, naan kɛn do jee Raage.

16 Naan ɔo debm tus jeenge paac tum tɛddenga tɛdga aan gɔɔ daa ro kalan. Aan gɔɔ ro debkilim kɛn taa sɛdɪnge tumde ute naapa se, kɛn debkilimi jaay paac ron lapia se teepe ɔ ute jee Raage kic ɔo tec bini, kɛn naade jaay je naapa se tɛd bɛɛ ɔaa ute naande.

*Kaajn kɛn naajege j'ɔŋki te *al-Masi
(Kɔl 3.1-16; Gal 5.10-25)*

17 'Booyki taar maam m'asen taad se ute ro Mɛljege m'deeksen m'ɔɔ: ɔnte 'kingki aan gɔɔ jeegen jeel Raa mal ey se. Taa nakgen naade ing saap ro ki paac se nakgen rɛŋ rɛŋ cɛɛɛ.

18 Maak-saapm naadege se maak-saapm jig eyo, ɔ kaajn kɛn jaay Raa ɛd jeenge tu se, naade ɔk eyo. Taa naade se tɛdga jee do mɔŋgge ɔ dɪm tap ɔo naade jeel eyo.

19 Kɛn tɛd nakŋ *kusin kic ɔo dodege dirinden eyo, naade ɔŋ rodege ɔo gɛn je mɛndge ute gaabge. Naade tɛd nakŋ sɔkɔnge ɔ tɛdɪn ɔaa ute naande sak sak.

20 Gaŋ naase se, kiŋg tec bin se doobm al-Masi ki se k'dooyseño te eyo.

21 Deere, naase se k'taadsen 'booykiga taariŋa ɔɔ 'tedkiga kalaŋ te Isa al-Masi ɔɔ k'dooyseña ute taar meɓ ki geŋ Isa.

22 Keŋ bin num kiŋgsen do dakiŋ se 'reŋki naatn. Do dakiŋ se naase iŋki ɓo geŋ saapm do nakge tun jig eyo kaliŋ ki ɔɔ maak-saapsegen jig ey se lee tedsen naase jee deŋlge. Gaŋ ɓorse kiŋgsen do dakiŋ se 'reŋki aan gɔɔ kal koono keŋ k'j'ɔɔd k'j'undiŋ naatn se.

23 ɔŋki Raa ɓo asen teŋl maakse ɔɔ asen keɗn maak-saapm kiji.

24 Aan gɔɔ iŋkiga num 'tuuski kal kiji se, naase kic 'tedki aan gɔɔ jikilimgeŋ kiji. Jikilimgeŋ kijin ese se, keŋ Raa mala ɓo teddeno aan gɔɔ keŋ naaŋ jen ro ki: ɔɔ taar meɓ ki se tedden naade tedga jee *salal ɔɔ jee ted nakge te doobiŋa.

25 Taa naaŋ se taar-kɔɔɓo se reŋki naata ɔɔ naŋa naŋa kic ɓo taad taar meɓ ki naapiŋ ki, taa naajege se k'tedkiga aan gɔɔ daa ro kalaŋ.

26 Keŋ 'tedkiga maak-taara se, ɔŋte 'kɔŋki maak-taara se asen kɔl aki tedn kusina. Keŋ bin num ɔŋte 'toodki ute maak-taarse maakse ki.

27 ɔŋte kɔŋki doobo *Bubm sitange tu.

28 Jee ɓoogge se mɔɔtn j'ɔŋte ɓoogo num gaŋ j'aay kaamde k'ted naaba ute jidege mala geŋ kɔsde ɔɔ taa k'kɔŋ diŋ j'an noogŋ jeegen ɔk diŋ ey se kici.

29 Taar iŋg kus se ɔŋte 'teecn taarse ki, num 'taadki taargen jiga keŋ 'noogŋ jeege ɔɔ aden tedn jee beɛ doobm Raa ki ɓaa ute naande. Bin num keŋ aki taadn taara se, 'taadki taar keŋ kɔŋ deŋŋ jeegen lee booyseŋ taarse se.

30 Nirl Salal ken Raa edsen se, onte 'tujinki maakiṅa taa Nirl Salal ese bo ken tedsen naase 'tedkiga jee Raage. Naan se bo ken bii kalan utu ajeki kaajṅ mala mala.

31 Taar maak-taara se oodinki naatn maakse ki, onte 'tedki taamooyo ute nam, maakse onte taarse do nam ki, onte 'mooyki ute naapa, onte 'naajki nam o kusina paac se, oodinki naatn maakse ki.

32 Anum 'tedki beε ute naapa o eεjki do naapge tu. Okki naagṅ naapge aan go o ute al-Masi, Raa toolsenga kusinsege se.

5

J'ingki gətn wəərə

(1Tes 4.1-8; 1Kor 6.9-11)

1 Ingki aan go king gen *Raa, taa naase se 'tedkiga geningen ken naan jede.

2 Ingki te maak-jea aan go *al-Masi jejeki, naan ken on roṅ ooy taa naajege o ed roṅ *serke o serkṅ naan se tec aan go itir oot nijim ken tool Raa ki.

3 Borse naase 'tedkiga jee Raage se, onte 'jeki mendge o mendge le onte je gaabge, onte 'tedki nakṅ ken asen tujṅ naan Raa ki, onte 'tedki jee tamage o nakgen bin se, maanin kic bo onte 'kooṣki.

4 Nakṅ sokonge ute nakgen jig eyo ute taargen gen taad ey se, onte 'kooṣki maanina. Num gan naase se 'toomki Raa.

5 'Jeelki jee je mendge ute jee je gaabge, jee ted nakṅ ken tujde naan Raa ki, ute jee tamage se kon kend maakṅ gaar al-Masi ki eyo o ute gen Raa ki eyo. Taa jee tamage se, tama se teddenga aan go maragde.

6 Ɔnte 'kɔ̃ki jeege asen dɛrl ute taargen rɛ̃n rɛ̃n se. Nakgen bin se ɓo kɛn ɔl Raa maakiɲ taariɲa do jeege tun baate tookɲ taariɲ se.

7 Jee bin se ɔ̃nte 'kɔ̃ki dose maakɲ taardege tu.

8 Taa do dɔ̃kiɲ se naase ingkiro maakɲ gɔt kɛn ɔɔɔ, num ɓorse se 'tɛdkiga kalan ute Mɛljege se naase 'ɓaakiroga maakɲ gɔt kɛn wɔ̃ɔɔ. Bin se ingki aan gɔɔ jeege ing maakɲ gɔt kɛn wɔ̃ɔɔ.

9 Taa gɔtn wɔ̃ɔɔ se tɛd jeege tɛd nakɲ bɛɛ, nakɲ ute doobiɲa ɔ kɛn mɛt ki.

10 'Saap ɔ̃ki nakɲ jiga kɛn tɔɔl Mɛljege tu.

11 Ɔnte 'kɔ̃ki dose maakɲ naabm jeege tun tɛd nakgen rɛ̃n rɛ̃n maakɲ gɔtn kɛn ɔɔd se. Num gan nakdegen jig ey se 'taaddesiɲki tal tal.

12 Taa jee se nakgen naade tɛdɲ ɔyɲ kɔy se kɛn j'uunga maaniɲ kic ɓo ɔl sɔkɔ̃n 'tɔɔljeki.

13 Gan nakgen naade tɛd se jaay mɛtiɲ teecga ɔ ɓaado gɔtn wɔ̃ɔɔ se j'aak k'jeelde tal tal,

14 taa nakɲ ɓaadoga gɔtn wɔ̃ɔɔ se naan tood tal. Taa naan se ɓo jeege taad ɔɔ:

Naai debm kɛn 'tood tood bi se iɲi,

'dur daan yoge tu,

ɔɔ al-Masi ai wɔ̃ɔɔ gɔtɔ.

15 Kɛn bin num ing ɔndki kɔndɔ ɔ̃nte kingki aan gɔɔ jee dɛrlgen jeel dim ey se. Num gan ingki aan gɔɔ jee mɛtekgɛ.

16 Taa ɓorse gɔtɔ tujga, bin se daayum kɛn kaadɲ jaay utu se, naase aayki kaamse 'tɛdki nakɲ jiga.

17 Ɔnte 'kaanki rose dala, num gan aayki kaamse booy ɔkki nakɲ kɛn Mɛljege maakiɲ jen ro ki.

18 Ɔnte kaay 'koonki ey num kaaye koono se asen tuju. Num gan ɔŋki *Nirl Salal ɓo asen doocŋ maakse.

19 Taa naan se naase paac aarki kaagen gen tɔɔm Mɛljege, gen magal Raa ɔɔ kaagen se aardeki ute tɔɔŋ Nirl Salal, kaagen se aardeki ute maakse paac gen de Mɛljege.

20 Daayum taa nakgen se paac se 'tɔɔmki Raa Bubu ute ro Mɛljege Isa al-Masi.

*Kiŋg mɛndge ute gaabdege doobm *al-Masi ki
(Kɔl 3.18-4.1; 1Pr 2.18-25, 3.1-7)*

21 Naasen paacŋ 'tookkiga taar al-Masi se, 'booy uunki taar naapa.

22 Naase mɛndge se 'booy uunki taar gaabsege aan gɔɔ ken naase lee 'booy uunki taar Mɛljege.

23 Taa gaaba se naan ɓo do mɛndiŋ ki aan gɔɔ al-Masi do *egliz ɔɔ egliz se le aan gɔɔ roŋ mala ɔɔ naan ɓo Debm Kaajiŋa.

24 Aan gɔɔ egliz 'booy uun taar Isa al-Masi se, mɛndge kic k'booy k'j'uun taar gaabdege do nakge tu paac.

25 Naase gaabge kic 'jeki mɛndsege aan gɔɔ al-Masi je egliz bini ɔŋ roŋ ooy taa naan se.

26 Naan tɛdiŋ naan se taa naan je an tɛdiŋ naan 'tɛdn *salal ɔɔ naan *tug daapiŋ ute taariŋ aan gɔɔ maan ken tug daap nakge aak bɛɛ se.

27 Naan je egliz ade ɓaa naaniŋ ki se, ken j'aakiŋa kic ɓo j'an tɔɔmɔ, dim aak kus tap ɓo roŋ ki gɔtɔ, aak bɛɛ walak walak ɔɔ ɔk tuju roŋ ki eyo. Naan je egliz se 'tɛdn salal ɔɔ ɔk taar dim iŋg kus roŋ ki eyo.

28 Bin 6o gaaba kic 'je mendina aan goo ron mala, taa debm je mendin se je ro naan malina.

29 Bii kalan nam tap 6o baat te ron eyo, num gan ron se naan ulina oo saap do ki, aan goo Isa al-Masi ken saap do egliz ki se.

30 Taa naajege paac se k'tum k'tedkiga rona.

31 Taa Kitap taad oo: *Taa naan se 6o, gaaba 'teecn koon koon ute bubina oo baa tum ute mendina oo naaden di se tum ted daa ro kalan.**

32 *Metn taar k'jeel metin ey ese se, magal aak eyo. Maam m'taadsen naan ese se m'je taadn metn taar al-Masi ute gen egliz.

33 Bin se naase gaabge se nanja nanja kic 6o 'je mendina aan goo ron mala oo mendge se nanja nanja kic 6o n'sook gaabin ki.

6

King gaange ute kendege oo ute bubdege

1 Gaange, 'tookki taar kensege ute gen bubsege, kese 6o nakj doobin ki ken Meljege jea.

2 Taa Kitap taad oo: *'Sook koi ki ute bubu ki.** Kese 6o taar ken Raa taad deet deet oo j'an ki teda oo ken k'tedinkiga num naan ajeki tedn nakj jiga.

3 *Bin se naai 'ting dena do naan ki te maak-raapo.*†

4 Naase bubm gaange se, onte 'tujki maakj gensege, num gan gensege se aakdeki dodege tu oo 'dej ondeki doob ki aan goo doobm ken Meljege taadseni.

Bulge ute mellege

* 5:31 Aak Jen 2.24. * 6:2 Aak Ekz 20.12. † 6:3 Aak Dt 5.16.

5 Naase ɓulge se 'tookki taar mɛlsegen do naan ki, 'sookɗeki, 'beerɗeki ɔɔ 'teɗɗeki naabɗege ute maakse paac aan gɔɔ kɛn naase 'teɗki *al-Masi ki.

6 'Teɗɗeki naaba naande ki sum eyo, aan gɔɔ naase 'jeki jikilinge ɓo asen tɔɔmɔ. Num 'teɗɗeki naaba aan gɔɔ naase ɓul al-Masige ɔɔ 'teɗɗinki te maakse paac aan gɔɔ kɛn *Raa maakiŋ jen rɔ ki.

7 'Teɗɗeki naaba ute maakse paac aan gɔɔ naase 'teɗki naabm Mɛljege, num aan gɔɔ gen jikilinge eyo.

8 Taa naase 'jeelki kɛn nam ɓulu lɔ ɓul eyo kic ɓo ɔŋte 'dirigki taa debm teɗn naabm jiga se, naabiŋ jiga kɛn naan teɗ se utu aŋ kɔŋiŋ gɔtn Mɛljege tu.

9 Naase mɛlɗege se kic 'teɗki bɛɛ ɓulsege tu, ɔŋte 'dabarɗeki. Ɔŋte 'dirigki taa naase ute ɓulsege se paacki se Mɛlse ɓo kalan kɛn maakiŋ raa kɛn ese sum. Naan kɛn debm bɛɛr nam eyo.

*Nakgen kɛn Raa ɛɗjeki gen kuɗn ɓɔɔrɔ ute *Bubm sitange*

10 Ɔɔrse se maam m'je m'nan taaruma: ɔkki maakse tɔɔgɔ ute tɔɔgŋ gen Mɛljege, taa Mɛljege se tɔɔg cir nakge paac.

11 'Diriŋki jisege tu nakgen kɛn Raa ɛɗsen gen teɗn ɓɔɔrɔ ɔɔ ɔkiŋki jiga, taa kɛn Bubm sitange asen ɗɛrl kic ɓo ute naan se naase aki 'ɗaar tɔɔgɔ.

12 Kuɗn ɓɔɔr naajege se ute jikilinge eyo, num kuɗn ɓɔɔr naajege se ute sitange kɛn utu tiŋg daan maakiŋ raa ute do naana, naade se ɓo kɛn utu iŋg maakiŋ gɔt kɛn ɔɗɗɔ ɔɔ ɔk tɔɔgɔ do jeege tu se.

13 Taa naan se 'diriŋki nakgen kɛn Raa ɛɗjeki gen kuɗn ɓɔɔrɔ ute sitange se, taa kɛn ɓɔɔr se teɗga ɔɔŋ kic num, naase aki 'ɗaar tɔɔgɔ ɔɔ aki kɔŋ kaan eyo.

14 Bin num iin̄ki raan ɔɔ 'taadki taar met ki, taa taar met ki se naan̄ aan gɔɔ kəl maakŋ ken asgarge lee dɔɔkŋ maakdege ɔɔ 'tedki nakgen ute doobiŋa taa nakgen ute doobiŋ se tec aan gɔɔ debm uus saapo.

15 'Lee 'taadki Labar Jigan ken ɛd lapi jeege tu, naan̄ se tec aan gɔɔ jeegeŋ tɔl saa jedege tu.

16 ɔɔ daayum aalki maakse do Meljege tu Isa *al-Masi ki; kɛse aan gɔɔ uun darga ɔɔ ji ki. Bin se gaan k'pendekgen k'taldenga tɔl poodŋ jaay Bubm sitange je ansen tɔɔb se, darga se gaasn gaan k'pendekge se asen kɔŋ eyo.

17 Kaajŋ ken Raa aajse naase se, tec aan gɔɔ laatn asgargen lee tɔnd dodege tu jaay lee bɔɔbdɛ gɔtn bɔɔr ki se. Uunki taar Raa se jisege tu, naan̄ se ɔɔ aan gɔɔ gɔrd-jerl ken *Nirl Salal ɛdseni.

18 Daayum 'tɔndki metn Raa ɔɔ ken aki tɔnd meta lɔ aki keem Raa se, ɔŋki Nirl Salal ɔɔ asen tɔɔdɔ. Daayum in̄gki zɛɛɛ ɔɔ 'tɔndki metn Raa taa jee Raage paac.

19 'Tɔndki metn Raa taa maam kici taa Raa se am kɛdŋ jeel m'an taadŋ taara kic ɔɔ m'beer eyo ɔɔ kɛse ɔɔ Labar Jigan gen Isa al-Masi ken *k'jeel metiŋ ey se.

20 Taa naan̄ se ɔɔ ɔɔrse maam j'ɔkum m'utu m'ing dangay ki ara gɔɔ Isa al-Masi ki gen taadŋ taariŋ se jeege tu. Bin num naase 'tɔndki metn Raa taa maama, taa ken m'taadŋ taariŋ kic ɔɔ m'beer eyo.

Pɔl ɛdden labariŋa ɔɔ ɛdden tɔɔse

21 Tisik, genaajegen ken maam m'jena ɔɔ ken ted naabm Isa *al-Masi ute doobiŋ se, naan̄ ɔɔ asen

6aa taadn labaruma ɔɔ ute naan se naase aki 'jeel kici naabum ken maam lee m'tɛda.

²² Maam m'ɔlin gɔtse ki tap 60 taa naan asen 6aa taadn labarje ɔɔ asen 6aa kɛdn kaay kaama kici.

²³ Ɔn Raa Bubu ute Mɛljege Isa al-Masi se asen 'kɛdn tɔɔɛ ɔɔ maak-jea ɔɔ asen tɛdn naase aki kaal maakse paac do Raa ki.

²⁴ Ɔn Raa 'tɛdn bɛɛna jeege tun paacn je Mɛljege Isa al-Masi ute maak-je ken nan ey se.

Kitapm kɛn Raa dɔɔko kiji ute jeege New Testament in Kenga

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenga

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenga

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
de2980b7-692d-557d-af49-da5784485d94